

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 19.9.2003
KOM(2003) 550 endelig

2003/0210 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om beskyttelse af grundvandet mod forurening

(forelagt af Kommissionen)

BEGRUNDELSE

1. INDLEDNING

- 1.1. Grundvandet er en vigtig naturressource. Det fungerer som et reservoir, hvorfra der kan udvindes vand af god kvalitet til drikkevandsforsyning og til brug inden for industri og landbrug. Desuden bidrager det til at opretholde vådområder og vandløb og udgør en reserve i tørre perioder. Grundvandet bevæger sig langsomt gennem jorden, og påvirkningen fra menneskelige aktiviteter kan derfor strække sig over temmelig lang tid. Det kan være vanskeligt at rense det, selv efter at forureningskilden er fjernet, så vi må derfor i første række fokusere på at forebygge forurening. Fra grundvandet finder der afstrømning sted til overfladevandssystemerne (baseflow), og grundvandets kvalitet kan derfor påvirke det berørte overfladevands kvalitet. Med andre ord kan virkningerne af menneskelig aktivitet på grundvandskvaliteten påvirke kvaliteten af de tilknyttede akvatiske økosystemer og direkte afhængige terrestriske økosystemer. Grundvand har en langt videre udbredelse end overfladevand, hvilket gør det endnu vanskeligere at forhindre forurening og overvåge og genoprette vandkvaliteten.
- 1.2. Foruden reglerne i direktiv 80/68/EØF om beskyttelse af grundvandet mod forurening forårsaget af visse farlige stoffer¹, indgår grundvandsbeskyttelse også i vandrammedirektivet 2000/60/EF,² som er den grundlæggende lovgivning om beskyttelse af det europæiske vandmiljø. Ifølge vandrammedirektivets artikel 17 skal Europa-Parlamentet og Rådet på Kommissionens forslag vedtage specifikke foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med grundvandsforureningen ved at opstille fælles kriterier for god kemisk tilstand og for tendenser i tilstanden. Dette krav opfyldes med det foreliggende forslag til et afledt direktiv om grundvandet.

2. GRUNDVAND: EN TRUET RESSOURCE

- 2.1. Grundvandet flyder generelt langsomt, og grundvandets transport af forurenende stoffer fra kilden tager derfor lang tid. Det betyder, at forurening, som fandt sted for årtier siden - fra landbrug, industri eller andre menneskelige aktiviteter - stadig kan true grundvandskvaliteten. Disse processer er vanskelige at iagttage og måle, og der er ofte ingen bevidsthed om og/eller ingen synlige tegn på, at der er risiko for grundvandsforurening. De seneste rapporter^{3,4} har vist, at forureningen fra husholdninger, landbrug og industri er voksende, enten direkte fra udledninger (spildevand) eller indirekte fra gødningsspredning og udsivning fra - til tider ulovlige - lossepladser. Punktkilder er ophav til de fleste af de forureningsproblemer, der hidtil er påvist, men der er nu tegn på, at diffuse kilder påvirker grundvandet i voksende grad.

¹ EFT L 20 af 26.1.1980, s.43

² EFT L 327 af 22.12.2000, s.72

³ OECD Review, 2003

⁴ Environment in Europe: third evaluation, EEA, 2003

2.2. Forebyggelse af grundvandsforureningen har derfor kritisk betydning. Forebyggelse må være hovedmålet med den europæiske lovgivning på dette område, af følgende grunde:

- Når først grundvandet er forurenet, er følgerne mere langvarige end for overfladevands vedkommende (måneder, år og undertiden årtier), fordi grundvandet i de fleste tilfælde bevæger sig langsomt i undergrunden. Endvidere er det oftest enten ikke praktisk gennemførligt eller også meget dyrt at rense grundvandet bagefter. Desuden er det både vanskeligt og en dårlig strategi at foretage omfattende behandling for at fjerne forurenende stoffer som f.eks. pesticider og andre organiske sporstoffer. Forurenet drikkevand udgør en sundhedsfare, og når først forureningen er sket, er det dyrt at bore nye brønde og i mange tilfælde ikke muligt. Det er derfor bedre at forebygge eller begrænse forureningsrisikoen end at håndtere følgerne.
- Grundvand er en vigtig ressource, der benyttes til drikkevand og af industrien og landbruget, og det bør derfor beskyttes, så det kan udnyttes både nu og i fremtiden.
- Grundvandet er kilden til baseflow (dvs. det vand, der føder vandløbene hele året rundt) til overfladevandsystemerne, hvoraf mange udnyttes til drikkevandsforsyning og til rekreative formål. I mange vandløb stammer over 50% af den årlige vandføring fra grundvand, som bevæger sig over lange afstande. I sommerperioder med lav vandføring kan over 90% af vandføringen i nogle vandløb således stamme fra grundvandet. Foringelse af grundvandskvaliteten kan derfor direkte påvirke andre dermed forbundne vand- og landøkosystemer.

3. DEN NUVÆRENDE POLITIK PÅ OMRÅDET

- 3.1. Der har været regler for forureningsbeskyttelse af grundvandet siden vedtagelsen af direktiv 80/68/EØF. Dette direktiv opstiller beskyttelsesregler, som skal hindre direkte udledning af højt prioriterede forurenende stoffer (liste I) og underkaster udledning af andre forurenende stoffer (liste II) en godkendelsesprocedure, der forudsætter en grundig undersøgelse i hvert enkelt tilfælde. Overvågning kræves kun i disse særlige tilfælde, hvor der skal indhentes godkendelse, og ikke generelt for alt grundvand. Ifølge vandrammedirektivets artikel 22, stk. 2, skal direktiv 80/68/EØF ophæves i 2013, hvorefter beskyttelsesordningen skal videreføres på grundlag af vandrammedirektivet og det foreliggende afledte grundvandsdirektiv.
- 3.2. Vandrammedirektivet stiller krav om, at der opnås en god grundvandstilstand, og opstiller til den ende bestemmelser om kontrol med grundvandsforekomsterne og foranstaltninger til at beskytte og restaurere grundvandet. Vandrammedirektivet udgør den generelle ramme for grundvandsbeskyttelsen, men i direktivets artikel 17 hedder det, at der skal vedtages særlige kriterier for vurdering af god kemisk tilstand og for bestemmelse en væsentlig og vedvarende opadgående tendens og for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende tendensen.

- 3.3. Foruden det nuværende grundvandsdirektiv (80/68/EØF) og vandrammedirektivet indgår grundvandsbeskyttelse også i anden miljølovgivning og miljøpolitik, f.eks. direktivet om deponering af affald (99/31/EF)⁵, drikkevandsdirektivet (80/778/EØF, senest ændret ved direktiv 98/83/EF)⁶, nitratdirektivet (91/676/EØF)⁷, pesticiddirektivet (91/414/EØF)⁸, biociddirektivet (98/8/EF)⁹ og Kommissionens meddelelse "Mod en tematisk strategi for jordbundsbeskyttelse"¹⁰.
- 3.4. Desuden har grundvandsbeskyttelsen betydning for landbrugsproduktionen. Dette ses af henvisningen til direktiv 80/68/EØF i Kommissionens nylige forslag til fælles regler i forbindelse med vurderingen af den fælles landbrugspolitik¹¹. Ifølge forordning (EF) nr. 1259/1999 kan medlemsstaterne allerede lade de direkte betalinger til landbrugerne efter de forskellige markedsordninger være betinget af, at landmændene overholder de nationale gennemførelsesbestemmelser vedrørende grundvandsbeskyttelse.

4. FORSLAGETS UDARBEJDELSE

- 4.1. Drøftelserne op til forliget om vandrammedirektivet (vedtaget den 23. oktober 2000) var vanskelige og var præget af en række meget forskellige opfattelser af grundvandsbeskyttelse. Da det viste sig umuligt at nå til enighed om detaljerede bestemmelser for grundvand, indeholder vandrammedirektivet i artikel 17 en bestemmelse om, at Europa-Parlamentet og Rådet senere efter forslag fra Kommissionen skal vedtage specifikke foranstaltninger for at forebygge og overvåge grundvandsforurening. Disse foranstaltninger skulle omfatte kriterier for vurdering af god kemisk tilstand for grundvand (artikel 17, stk. 2, litra a)) og kriterier for bestemmelse af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser og for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende disse tendenser (artikel 17, stk. 2, litra b)).
- 4.2. Kommissionen indledte drøftelser med interesseparterne for på dette grundlag at udarbejde et forslag som omhandlet i vandrammedirektivets artikel 17, stk. 1 og 2. Den oprettede et rådgivende ekspertforum (REF) for grundvand, som bestod af repræsentanter for medlemsstaterne, interesseparterne (NGO'er, erhvervsorganisationer, Kommissionens tjenestegrene) og observatører fra de associerede lande og kandidatlandene. Det første møde i REF (den 26. november 2001) behandlede et oplæg fra Kommissionen og udstak retningslinjerne for udarbejdelsen af et lovforslag om grundvandsbeskyttelse.
- 4.3. Et udvidet oplæg blev forelagt og drøftet på det andet møde i REF den 25-26 marts 2002. Grundelementerne i et forslag til et grundvandsdirektiv blev forelagt på det tredje møde i REF den 25. juni 2002, og hovedudkastet til grundvandsdirektivet blev forelagt på den fjerde møde i REF den 8. oktober 2002. Forslaget har generelt fremkaldt en positiv reaktion hos medlemsstaterne. NGO'erne var mere kritiske over

⁵ EFT L 182 af 16.7.1999, s.1

⁶ EFT L 229 af 30.8.1980, s.11. Direktiv, senest ændret ved direktiv 98/83/EF (EFT L 330 af 5.12.1998, s.32)

⁷ EFT L 375 af 31.12.1991, s.1.

⁸ EFT L 230 af 19.8.1991. Direktiv, senest ændret ved direktiv 98/47/EF (EFT L 191 af 7.7.1998, s.50).

⁹ EFT L 123 af 24.4.1998, s. 1.

¹⁰ KOM(2002) 179

¹¹ KOM(2003) 23

for bestemmelserne om forebyggelse og begrænsning, som de ikke anså for tilstrækkeligt strenge, og de kunne ikke tilslutte sig forslaget om EU-dækkende kvalitetskrav for nitrater og pesticider, som de fandt for lempelige i forhold til forureningsrisikoen fra landbruget. Den del af forslaget, der gav anledning til flest kommentarer, drejede sig om udsættelsen af udarbejdelsen af lister over forurenende stoffer og tærskelværdier. Da der ikke foreligger tilstrækkelige videnskabelige data, mener Kommissionen imidlertid ikke, at det på nuværende tidspunkt er muligt at udarbejde sådanne lister.

4.4. Det er meningen, at grundvandsdirektivforslaget skal supplere vandrammedirektivet. Dette indeholder allerede omfattende bestemmelser om grundvandsbeskyttelse, særlig om:

- Koordineret forvaltning af vandløbsoplande (artikel 3)
- Miljømål, navnlig bestemmelsen om forebyggelse af forringelse af tilstanden og bestemmelserne om beskyttelse og begrænsning (artikel 4)
- Krav om analyse af vandområdedistrikternes karakteristika, vurdering af menneskelige aktiviteters indvirkning og økonomisk analyse af vandanvendelsen (artikel 5)
- Udarbejdelse af et register over beskyttede områder (artikel 6)
- Påvisning af vandforekomster, der kan udnyttes til indvinding af drikkevand, og oprettelse af beskyttelseszoner for disse vandforekomster (artikel 7)
- Overvågningskrav (artikel 8)
- Princippet om dækning af omkostningerne ved vandforsyningspligt, herunder miljømæssige og ressourcerelaterede omkostninger (artikel 9)
- Udarbejdelse af et indsatsprogram (artikel 11)
- Problemer, der ikke kan løses på medlemsstatsniveau (artikel 12)
- Udarbejdelse af en vandområdeplan for hvert vandområdedistrikt (artikel 13)
- Krav om offentlig oplysning og høring (artikel 14), som bør suppleres med undervisning i god miljøpraksis
- Krav om rapportaflæggelse (artikel 15 og 18)
- Planer om fremtidige fællesskabsforanstaltninger (artikel 19)
- Tilpasning til den videnskabelige og tekniske udvikling (artikel 20)
- Forskriftsudvalg (artikel 21)
- Ophævelses- og overgangsbestemmelser (artikel 22)
- Sanktioner (Artikel 23)

5. OVERBLIK OVER FORSLAGET

- 5.1. Forslaget til et afledt grundvandsdirektiv opstiller kriterier for vurdering af grundvandets kemiske tilstand, som anført i vandrammedirektivets artikel 17, stk. 2, litra a). Det blev i denne forbindelse ikke anset for hensigtsmæssigt at opstille en liste over nye kvalitetskrav, som skulle anvendes ensartet på alle grundvandsforekomster i hele Europa, da grundvandets kemiske sammensætning varierer af naturlige årsager, og da der på nuværende tidspunkt mangler overvågningsdata og viden. Denne afgørelse var i fuld overensstemmelse med principperne for god styring i det sjette miljøhandlingsprogram,¹² hvori det hedder, at "miljøpolitikken vil blive udformet, gennemført og vurderet ud fra et solidt videngrundlag og veldokumenterede økonomiske vurderinger, pålidelige og ajourførte miljødata og -oplysninger og anvendelse af indikatorer". Det er indlysende, at krav til drikkevandskvalitet kun i begrænset omfang egner sig til vurdering af grundvandskvaliteten, da de tager sigte på at beskytte den menneskelige sundhed, men ikke nødvendigvis er anvendelige som miljøkrav. De eneste EU-dækkende kvalitetskrav, der på nuværende tidspunkt er knyttet direkte til grundvandsbeskyttelsen, gælder nitrater (direktiv 91/676/EØF) og pesticider og biocider (direktiv 91/414/EØF og 98/8/EF). De er derfor medtaget i forslaget.
- 5.2. En workshop om BASELINE-projektet (finansieret af GD FTU over det femte rammeprogram), som blev afholdt den 27. januar 2003, belyste vanskeligheden ved at opstille ensartede kvalitetskrav for grundvand og påpegede behovet for, at der tages hensyn til de vandførende lags karakter og presset fra menneskelige aktiviteter.
- 5.3. Det foreliggende forslag opstiller også kriterier for, hvordan en væsentlig og vedvarende opadgående tendens af menneskeskabt oprindelse skal bestemmes, og hvordan den skal vendes, og tager samtidig hensyn til behovet for at prioritere aktiviteterne efter tendensernes miljømæssige betydning. Der foreslås en fælles metode til påvisning af tendensernes statistiske signifikans.
- 5.4. Kravene til overvågning af grundvandet er opstillet i vandrammedirektivet og gentages derfor ikke i dette direktiv.

6. ARTIKLERNE I FORSLAGET

- 6.1. Sigtet med grundvandsdirektivet (artikel 1) er at indføre specifikke foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med grundvandsforurening. Disse foranstaltninger omfatter særlige kriterier for vurdering af god kemisk tilstand, kriterier for bestemmelse af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationen af forurenende stoffer i grundvandet og kriterier for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende disse tendenser.
- 6.2. Artikel 2 indeholder yderligere definitioner til supplerende af definitionerne i vandrammedirektivet, særlig for tærskelværdier, væsentlige og vedvarende opadgående tendenser og indirekte udledninger til grundvand.

¹² EFT L 242 af 10.9.2002, s.81

- 6.3. Artikel 3 opstiller kriterier for vurdering af god kemisk tilstand for grundvand og specificerer ordningen for overholdelse af kvalitetskravene i direktivets bilag I såvel som tærskelværdier for forurenende stoffer, som beskrives nærmere i den efterfølgende artikel.
- 6.4. Artikel 4 opstiller krav vedrørende tærskelværdier for forurenende stoffer. For grundvandsforekomster, der efter analyse af belastninger og påvirkning i overensstemmelse med vandrammedirektivets artikel 5, betragtes som truede, skal medlemsstaterne opstille tærskelværdier for forurenende stoffer og skal senest den 22. juni 2006 indgive lister over de pågældende tærskelværdier, efter anvisningerne i direktivets bilag III. Kommissionen skal så afgøre, om den på grundlag af disse lister skal foreslå miljøkvalitetskrav for hele EU. Disse kriterier skal sikre, at den kemiske tilstand vurderes på sammenlignelig måde i hele Europa, og at beslutningstagning i forbindelse hermed harmoniseres.
- 6.5. Artikel 5 opstiller særlige kriterier for bestemmelse af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationen af forurenende stoffer og for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende disse tendenser. Direktivets bilag IV indeholder tekniske specifikationer.
- 6.6. Artikel 6 indfører en yderligere bestemmelse til sikring af, at grundvandsforekomsterne beskyttes tilstrækkeligt. Det nuværende grundvandsdirektiv (80/68/EØF) indeholder bestemmelser (artikel 4 og 5) om forebyggelse og begrænsning af direkte og indirekte udledning af farlige stoffer til grundvandet. Vandrammedirektivet indeholder generelle bestemmelser om forebyggelse og begrænsning af tilførslen af forurenende stoffer til grundvand og om forebyggelse af forringelse af tilstanden for alle grundvandsforekomster (artikel 4, stk. 1, litra b), nr. i). Desuden forbyder vandrammedirektivet som led i det grundlæggende indsatsprogram (artikel 11), med visse undtagelser, direkte udledning af forurenende stoffer til grundvand. vandrammedirektivet siger imidlertid ikke noget om indirekte udledning af forurenende stoffer til grundvand. Det betyder, at når direktiv 80/68/EØF ophæves, vil problemet med indirekte udledning ikke være omfattet af nogen særlovgivning. Formålet med artikel 6 i det nye direktiv er derfor at sikre kontinuiteten i beskyttelsesreglerne i direktiv 80/68/EØF efter dets ophævelse, ved at der henvises til listen over de vigtigste forurenende stoffer i vandrammedirektivets bilag VIII.
- 6.7. Overgangsordninger (artikel 7) sikrer, at beskyttelsesreglerne i direktiv 80/68/EØF videreføres for så vidt angår forudgående undersøgelse og godkendelse af indirekte udledning.
- 6.8. Ifølge artikel 8 kan direktivets bilag II-VI tilpasses til den videnskabelige og tekniske udvikling efter udvalgsproceduren i vandrammedirektivets artikel 21.
- 7. SAMMENHÆNGEN MED BÆREDYGTIG UDVIKLING OG DET SJETTE MILJØHANDLINGSPROGRAM**
- 7.1. Det sjette miljøhandlingsprogram (6MHP) opstiller en række målsætninger for forvaltning af naturressourcerne. Det overordnede mål er at nå frem til bedre ressourceeffektivitet og forureningsbekæmpelse. 6MHP opregner desuden en række foranstaltninger, der skal træffes for at nå disse mål. En af disse foranstaltninger er

det foreliggende grundvandsdirektiv, der også indgår i vandrammedirektivets overordnede vandpolitiske sammenhæng.

- 7.2. Vurderingen af grundvandets kemiske tilstand bygger på udvælgelse af de forurenende stoffer, der udgør en fare for grundvandsforekomsterne, og på de dertil knyttede tærskelværdier, som fastsættes under hensyntagen til de europæiske grundvandsforekomsters naturlige forskelligartethed. Det er nødvendigt at gå frem på denne måde, da vi endnu ikke har tilstrækkelige overvågningsdata og sikker viden. Som nævnt i punkt 5.1 er dette i fuld overensstemmelse med de principper for god styring, som opstilles i 6MHP.

8. POLITISK DIMENSION

- 8.1. Grundvandet er en ressource, som er under voksende pres fra menneskelige aktiviteter. For mange mennesker er det imidlertid en ressource, som er "ude af øje, ude af sind". Mens der er god forståelse for behovet for at beskytte drikkevandsressourcerne af hensyn til deres miljømæssige værdi, er ikke alle medlemsstaterne enige om, hvordan grundvandet skal forvaltes. Selv om de fleste medlemsstater støtter tanken om effektiv grundvandsbeskyttelse, mener de ikke, at vurdering af grundvandets kemiske tilstand ud fra dens overensstemmelse med en lang liste over fælleseuropæiske kvalitetskrav er den rette måde. Nogle medlemsstater ser imidlertid gerne, at der opstilles EU-krav så hurtigt som muligt. Ifølge Kommissionens forslag skal derfor opstilles en liste over stoffer, for hvilke der allerede findes EU-dækkende grundvandsstandards. For andre stoffer bør medlemsstaterne opstille tærskelværdier på grundlag af kriterierne i forslaget. I lyset af de foranstaltninger, der træffes på nationalt plan, vil Kommissionen afgøre, om det vil være hensigtsmæssigt at fremsætte forslag om udvidelse af listen over stoffer, der er omfattet af EU-krav.

9. COST/BENEFIT-ANALYSE

- 9.1. Forslaget ledsages af en udvidet konsekvensanalyse, som er gennemført i første kvartal af 2003. Det skal bemærkes, at de samlede omkostninger ved kvalitetsvurdering og omkostningerne ved kontrol- og oprydningsforanstaltninger, der skal træffes ifølge vandområdeplanen, allerede afholdes på grundlag af vandrammedirektivets bestemmelser. Det foreslåede grundvandsdirektiv opstiller klare supplerende specifikationer, som skulle resultere i en mere ensartet tilgang til karakterisering og overvågning af grundvandstilstanden end med de nuværende specifikationer i vandrammedirektivet.
- 9.2. Med hensyn til cost/benefit er forslaget således en forbedring i forhold til den nuværende situation. Manglen på fælles referencer (udvalgte forurenende stoffer med tilhørende tærskelværdier) og på fælles kriterier gør det vanskeligt at fastslå grundvandets kemiske tilstand på sammenlignelig måde i hele Europa. Det kan medføre betydelige økonomiske tab og risici. Hvis en grundvandsforekomsts kemiske tilstand med urette vurderes som ringe, træffes der måske unødige genopretningsforanstaltninger med deraf følgende spild af betydelige pengebeløb. Modsat kan fejlagtige data, hvorefter grundvandets kemiske tilstand vurderes som god, medføre, at tegn på forringelse overses, med deraf følgende risiko for skader på miljø og sundhed. En sådan usikkerhed vil ikke blot hæmme beslutningstagningen, men vil også medføre tab af offentlighedens tillid.

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om beskyttelse af grundvandet mod forurening

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR -

under henvisning til traktatens om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 175, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Kommissionen¹³,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg¹⁴,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget¹⁵,

efter proceduren i traktatens artikel 251¹⁶, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Grundvand er en værdifuld naturressource, som i egen ret bør beskyttes mod forurening.
- (2) Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse 1600/2002/EF af 22. juli 2002 om fastlæggelse af Fællesskabets sjette miljøhandlingsprogram¹⁷ har som målsætning bl.a., at vandkvaliteten skal nå et niveau, der ikke giver anledning til uacceptabel påvirkning af eller risiko for sundhed og miljø.
- (3) For at beskytte miljøet i sin helhed og ikke mindst den menneskelige sundhed bør koncentrationer af skadelige forurenende stoffer i grundvandet undgås, forebygges eller mindskes.
- (4) Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger¹⁸ indeholder omfattende bestemmelser om beskyttelse og bevaring af grundvandet. Ifølge nævnte direktivs artikel 17 skal der træffes foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med grundvandsforurening, herunder kriterier for vurdering af god kemisk tilstand for grundvand og kriterier for bestemmelse af en væsentlig og vedvarende opadgående tendens og for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende denne tendens.

¹³ EUT C [] af [...], s. [].

¹⁴ EUT C [] af [...], s. [].

¹⁵ EUT C [] af [...], s. [].

¹⁶ EUT C [] af [...], s. [].

¹⁷ EFT L 242 af 10.9.2002, s.81

¹⁸ EFT L 327 af 22.12.2000, s.72.

- (5) Der bør udarbejdes kvalitetskrav, tærskelværdier og vurderingsmetoder, så der på dette grundlag kan opstilles kriterier for vurdering af grundvandsforekomsters kemiske tilstand.
- (6) Der skal opstilles kriterier for bestemmelse af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationen af forurenende stoffer og for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende sådanne tendenser, under hensyntagen til sandsynligheden for negativ påvirkning af dertil knyttede akvatiske økosystemer eller afhængige terrestriske økosystemer.
- (7) I medfør af artikel 22, stk. 2, tredje led, i direktiv 2000/60/EF ophæves Rådets direktiv 80/68/EØF af 17. december 1979 om beskyttelse af grundvand mod forurening forårsaget af visse farlige stoffer¹⁹ med virkning fra den 22. december 2013. Det er nødvendigt at sikre kontinuiteten i beskyttelsesreglerne i direktiv 80/68/EØF, både hvad angår direkte og indirekte udledning af forurenende stoffer til grundvand, ved også at sikre sammenhængen med de relevante bestemmelser i direktiv 2000/60/EF.
- (8) Der må opstilles overgangsbestemmelser for tidsrummet mellem gennemførelsesdatoen for nærværende direktiv og datoen, hvor ophævelsen af direktiv 80/68/EØF får virkning.
- (9) Foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen²⁰ -

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1 **Formål**

I overensstemmelse med i artikel 17, stk. 1 og 2, i direktiv 2000/60/EF fastsætter dette direktiv specifikke foranstaltninger til forebyggelse af og kontrol med forurening af grundvand. Disse foranstaltninger omfatter navnlig:

- (a) kriterier for vurdering af god kemisk grundvandstilstand og
- (b) kriterier for bestemmelse af en væsentlig og vedvarende opadgående tendens og for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende tendensen.

Dette direktiv indfører også krav om forebyggelse eller begrænsning af indirekte udledninger af forurenende stoffer til grundvand.

¹⁹ EFT L 20 af 26.1.1980, s. 43.

²⁰ EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

Artikel 2 **Definitioner**

Ud over definitionerne i artikel 2 i direktiv 2000/60/EF forstås i dette direktiv ved:

1. 'Tærskelværdi': en koncentrationsgrænse for et forurenende stof i grundvand, ved hvis overskridelse den kemiske tilstand for en eller flere grundvandsforekomster skulle karakteriseres som ringe
2. 'Væsentlig og vedvarende opadgående tendens': statistisk signifikant stigning i koncentrationen af et forurenende stof i forhold til de koncentrationer, der er målt ved begyndelsen af overvågningsprogrammet som omhandlet i artikel 8 i direktiv 2000/60/EF, under hensyntagen til kvalitetskrav og tærskelværdier
3. 'Indirekte udledninger til grundvand': udledning af forurenende stoffer til grundvand, efter gennemsivning af jorden eller undergrunden.

Artikel 3 **Kriterier for vurdering af god kemisk tilstand for grundvand**

Med henblik på den karakterisering, som skal foretages i medfør af artikel 5 i direktiv 2000/60/EF og afsnit 2.1 og 2.2 i bilag II dertil, anses en grundvandsforekomst eller en gruppe af grundvandsforekomster for at have en god kemisk tilstand for grundvand, hvis

- (a) den målte eller forventede koncentration af et stof i kolonne 1 i bilag I til nærværende direktiv ikke overskrider kvalitetskravene de i samme bilags kolonne 2
- (b) det i overensstemmelse med angivelserne i bilag II til nærværende direktiv kan påvises, at koncentrationen af ethvert andet forurenende stof opfylder kravet i tredje led i definitionen i afsnit 2.3.2 i bilag V til direktiv 2000/60/EF.

Artikel 4 **Tærskelværdier**

1. På grundlag af den karakterisering, der skal foretages i medfør af artikel 5 i direktiv 2000/60/EF og afsnit 2.1 og 2.2 i bilag II hertil og efter proceduren i bilag II til nærværende direktiv samt under hensyntagen til de økonomiske og sociale omkostninger, opstiller medlemsstaterne senest den 22. december 2005 tærskelværdier for hvert af de forurenende stoffer, for hvilke det er påvist, at de på deres område bidrager til karakteriseringen af grundvandsforekomster eller grupper af grundvandsforekomster som truede. Medlemsstaterne opstiller som minimum tærskelværdier for de forurenende stoffer, der er omhandlet i del A.1 og A.2 i bilag III til nærværende direktiv. Disse tærskelværdier anvendes bl.a. i forbindelse med den i artikel 5, stk. 2, i direktiv 2000/60/EF omhandlede revision af grundvandstilstanden.

Disse tærskelværdier kan opstilles på nationalt plan, på vandområdedistriktsplan eller for en grundvandsforekomst eller en gruppe af grundvandsforekomster.

2. Medlemsstaterne forelægger senest den 22. juni 2006 Kommissionen en liste over alle de forurenende stoffer, som de har opstillet tærskelværdier for. For hvert

forurenende stof på listen forelægger medlemsstaterne de oplysninger, der er anført i del B i bilag III til dette direktiv.

3. På grundlag af de oplysninger, medlemsstaterne forelægger i overensstemmelse med stk. 2, offentliggør Kommissionen en rapport, om nødvendigt ledsaget af et forslag til direktiv om ændring af bilag I til dette direktiv.

Inden Kommissionen offentliggør rapporten, og inden den vedtager forslag til ændring af bilag I til dette direktiv, anmoder den det i artikel 16, stk. 5, i direktiv 2000/60/EF omhandlede udvalg om en udtalelse.

Artikel 5

Kriterier for bestemmelse af en væsentlig og vedvarende opadgående tendens og for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende tendensen.

Medlemsstaterne bestemmer eventuelle væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationerne af forurenende stoffer i grundvandsforekomster eller grupper af grundvandsforekomster og fastlægger udgangspunktet for at vende tendenserne som anført i bilag IV til dette direktiv.

For grundvandsforekomster, hvor en væsentlig og vedvarende opadgående tendens i koncentrationerne af forurenende stoffer er blevet bestemt, skal medlemsstaterne vende tendensen på grundlag af det indsatsprogram, der er omhandlet i artikel 11 i direktiv 2000/60/EF, med henblik på progressiv mindskeelse af grundvandets forurening.

Artikel 6

Foranstaltninger til at forebygge eller begrænse indirekte udledninger til grundvand

Ud over de grundlæggende foranstaltninger i artikel 11, stk. 3, i direktiv 2000/60/EF sikrer medlemsstaterne, at indsatsprogrammet for hvert enkelt vandområdedistrikt omfatter forebyggelse af indirekte udledninger til grundvand af forurenende stoffer omhandlet i punkt 1 til 6 i samme direktivs bilag VIII.

Hvad angår de forurenende stoffer i punkt 7 til 12 i bilag VIII til direktiv 2000/60/EF, skal indsatsprogrammet i samme direktivs artikel 11, stk. 3, indeholde krav om, at indirekte udledninger til grundvand kun kan tillades, hvis udledningerne ikke forringer muligheden for opnåelse af en god kemisk tilstand for grundvandet.

Artikel 7

Overgangsbestemmelser

I tidsrummet mellem [gennemførelsesdatoen i artikel 9, stk. 1] og den 22. december 2013 tages der ved forudgående undersøgelser og godkendelser efter artikel 4 og 5 i direktiv 80/68/EØF hensyn til kravene i nærværende direktivs artikel 3, 4 og 5.

Artikel 8
Tilpasning til den tekniske udvikling

Bilag II til IV til dette direktiv kan tilpasses til den videnskabelige og tekniske udvikling efter proceduren i artikel 21, stk. 2, i direktiv 2000/60/EF, under hensyn til den tidsplan for revision og ajourføring af vandområdeplanerne, der er nævnt i samme direktivs artikel 13, stk. 7.

Artikel 9
Gennemførelse

Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den [18 måneder efter dets ikrafttræden]. De underretter straks Kommissionen herom. Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

Artikel 10
Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 11
Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den .

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand

BILAG I

KVALITETSKRAV FOR GRUNDVAND

Forurenende stof	Kvalitetskrav 21 22	Bemærkninger
Nitrater	50 mg/l	Kvalitetskravet gælder alle grundvandsforekomster, bortset fra nitratsårbare områder ifølge direktiv 91/676/EØF. ²³ For disse områder finder artikel 4, stk. 1, litra c), i direktiv 2000/60/EF anvendelse.
Aktive stoffer i pesticider, herunder deres relevante omdannelses-, nedbrydnings- og reaktionsprodukter ²⁴	0,1 µg/l	

²¹ Hvis det for en given grundvandsforekomst skønnes, at grundvandskvalitetskravene vil kunne medføre, at miljømålene i artikel 4 i direktiv 2000/60/EF ikke opfyldes for tilknyttede overfladevande, eller at der sker en signifikant forringelse i sådanne forekomsters økologiske eller kemiske kvalitet eller en signifikant beskadigelse af terrestriske økosystemer, som er direkte afhængige af grundvandsforekomsten, opstilles strengere tærskelværdier i overensstemmelse med nærværende direktivs artikel 4 og bilag IV.

²² Overholdelse af kravene baseres på en sammenligning med det aritmetiske gennemsnit af overvågningsværdierne ved hvert af prøvetagningsstederne i den grundvandsforekomst eller gruppe af grundvandsforekomster, der er karakteriseret som værende truet ifølge den analyse, der skal udføres efter artikel 5 i direktiv 2000/60/EF.

²³ EFT L 375 af 31.12..1991, s. 1.

²⁴ Ved pesticider forstås plantebeskyttelsesmidler og biocidholdige produkter som defineret i henholdsvis artikel 2 i direktiv 91/414/EØF og artikel 2 i direktiv 98/8/EF.

BILAG II

VURDERING AF GRUNDVANDETS KEMISKE TILSTAND FOR FORURENENDE STOFFER, SOM IKKE ER OMFATTET AF EF-KVALITETSKRAV

Vurderingsproceduren for kontrol med overholdelsen af kravene til god kemisk tilstand for grundvand med hensyn til forurenende stoffer, som ikke er omfattet af EF-kvalitetskrav, gennemføres for alle grundvandsforekomster, der er karakteriseret som truede, og for hvert af de forurenende stoffer, som bidrager til, at den eller de pågældende grundvandsforekomster karakteriseres som sådan.

I vurderingsproceduren tages der navnlig hensyn til:

- a) oplysninger indsamlet som led i den karakterisering, der skal foretages efter artikel 5 i direktiv 2000/60/EF og afsnit 2.1 og 2.2 i bilag II hertil
- b) miljømål og andre vandbeskyttelseskrav på nationalt, fællesskabs- eller internationalt plan
- c) relevante oplysninger om det forurenende stofs eller hermed beslægtede stoffers toksikologi, økotoksikologi, persistens og bioakkumulationspotentialer
- d) de skønnede mængder og koncentrationerne af forurenende stoffer, som er overført fra grundvandsforekomsten til de tilknyttede overfladevande og/eller afhængige terrestriske økosystemer
- e) den skønnede påvirkning fra mængderne og koncentrationerne af de forurenende stoffer som fastslået under litra d) på de tilknyttede overfladevande og afhængige terrestriske økosystemer
- f) en vurdering af, baseret på litra d) og e), om koncentrationerne af de forurenende stoffer i grundvandsforekomsten er sådanne, at de vil kunne medføre, at miljømålene i artikel 4 i direktiv 2000/60/EF ikke opfyldes for tilknyttede overfladevande, eller at der sker en signifikant forringelse i sådanne vandområders økologiske eller kemiske kvalitet eller en signifikant beskadigelse af terrestriske økosystemer, som er direkte afhængige af grundvandsforekomsten .

BILAG III

TÆRSKELVÆRDIER FOR GRUNDVANDSFORURENENDE STOFFER

DEL A.1: MINIMUMSLISTE OVER STOFFER ELLER IONER, SOM BÅDE KAN FORKOMME
NATURLIGT OG SOM FØLGE AF MENNESKELIGE AKTIVITETER, OG SOM
MEDLEMSSTATERNE SKAL OPSTILLE TÆRSKELVÆRDIER FOR I OVERENSSTEMMELSE
MED ARTIKEL ARTICLE 4, STK. 2²⁵

Stof eller ion	
Ammonium	
Arsen	
Cadmium	
Chlorid	
Bly	
Kviksølv	
Sulphat	

DEL A.2: MINIMUMSLISTE OVER MENNESKESKABTE SYNTETISKE STOFFER, SOM
MEDLEMSSTATERNE SKAL OPSTILLE TÆRSKELVÆRDIER FOR I OVERENSSTEMMELSE
MED ARTIKEL 4, STK. 2

Stof	
Trichlorethylen	
Tetrachlorethylen	

²⁵ Medlemsstaterne skal supplere denne liste for alle forurenende stoffer, der efter den i artikel 5 i direktiv 2000/60/EF omhandlede analyse anses for at karakterisere grundvandsforekomster som truede.

**DEL B: OPLYSNINGER, MEDLEMSSTATERNE SKAL FORELÆGGE VEDRØRENDE DEN LISTE OVER
FORURENENDE STOFFER , DER ER OPSTILLET TÆRSKELVÆRDIER FOR**

I overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, og afsnit 2 i bilag II til dette direktiv forelægger medlemsstaterne for hvert forurenende stof, der karakteriserer grundvandsforekomster som truede, følgende oplysninger:

1. OPLYSNINGER OM GRUNDVANDSFOREKOMSTER, DER KARAKTERISERES SOM TRUEDE

- 1.1 Oplysninger om antallet af grundvandsforekomster, der karakteriseres som truede, og hvor de udvalgte forurenende stoffer bidrager til denne klassifikation.
- 1.2 Oplysninger om hver enkelt grundvandsforekomst, der karakteriseres som truet, navnlig forekomsternes størrelse, forholdet mellem grundvandsforekomsterne og de tilknyttede overfladevande og afhængige terrestriske økosystemer, og, for naturligt forekommende stoffer, baggrunds niveauerne herfor i grundvandsforekomsterne.

2. OPLYSNINGER OM OPSTILLINGEN AF TÆRSKELVÆRDIER

- 2.1 Tærskelværdierne, det være sig på nationalt plan, på vandområdedistriktplan, for individuelle grundvandsforekomster eller for grupper af grundvandsforekomster
- 2.2 Forholdet mellem tærskelværdierne og, for naturligt forekommende stoffer, de observerede baggrunds niveauer.
- 2.3 Beskrivelse af, hvordan der ved opstillingen af tærskelværdierne er taget hensyn til de økonomiske og sociale omkostninger.

BILAG IV

BESTEMMELSE AF VÆSENTLIGE OG VEDVARENDE OPADGÅENDE TENDENSER OG VENDING HERAF

1. BESTEMMELSE AF VÆSENTLIGE OG VEDVARENDE OPADGÅENDE TENDENSER

Medlemsstaterne bestemmer væsentlige og vedvarende opadgående tendenser under hensyntagen til følgende krav:

1.1 I overensstemmelse med afsnit 2.4 i bilag V til direktiv 2000/60/EF skal overvågningsprogrammet tilpasses med henblik på afdækning af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationerne af de i medfør af artikel 4 i dette direktiv påviste forurenende stoffer.

1.2 Ved bestemmelse af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser følges følgende procedure:

- a) vurderingen baseres på de aritmetiske gennemsnit af gennemsnitsværdierne for de enkelte overvågningssteder i hver grundvandsforekomst eller gruppe af grundvandsforekomster, beregnet på grundlag af en kvartalsmæssig, halvårlig eller årlig overvågningsfrekvens.
- b) For at undgå skævheder i bestemmelsen af tendenserne medtages målinger under grænsen for kvantitativ bestemmelse ikke i beregningen.
- c) Minimumsantallet af dataværdier og tidsseriernes minimumslængde er anført i følgende tabel. Tidsserierne må ikke overskride 15 år.

Overvågningsfrekvens	Mindste antal år	Største antal år	Mindste antal målinger
Årlig	8	15	8
Halvårlig	5	15	10
Kvartalsmæssig	5	15	15

- d) Udeladelse af to eller flere på hinanden følgende dataværdier bør undgås, og prøvetagningsplanen skærpes om nødvendigt med henblik på beregning af pålidelige resultater.

1.3 Ved bestemmelsen af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationerne af stoffer, som både forekommer naturligt og som følge af menneskelige aktiviteter, tages der hensyn til data, der er indsamlet før overvågningsprogrammets start, med henblik på rapportering om bestemmelsen af tendenserne som led i den første vandområdeplan, jf. artikel 13 i direktiv 2000/60/EF.

1.4 Der gennemføres specifik tendensvurdering for relevante forurenende stoffer i grundvandsforekomster, der berøres af punktkildeforurening, herunder ældre punktkilder, til kontrol af, at forureningsfaner fra forurenede områder ikke breder sig

ud over et nærmere bestemt område og forringer grundvandsforekomstens kemiske tilstand.

- 1.5 Tilsvarende gennemføres der specifik tendensvurdering i områder med grundvandsforekomster, hvor væsentlige og vedvarende opadgående tendenser i koncentrationerne af forurenende stoffer, der er påvist i medfør af artikel 4 i dette direktiv, kan medføre negativ påvirkning af tilknyttede akvatiske økosystemer eller afhængige terrestriske økosystemer eller forstyrrelser af nuværende eller kommende anvendelser af grundvandet.
- 1.6 Bestemmelsen af væsentlige og vedvarende opadgående tendenser finder sted efter proceduren for vurdering af den kemiske tilstand anført i bilag II til dette direktiv.

2. UDGANGSPUNKTER FOR AT VENDE TENDENSEN

- 2.1 Foranstaltninger til at vende tendensen rettes navnlig mod tendenser, som udgør en risiko for skade på tilknyttede akvatiske økosystemer, direkte afhængige terrestriske økosystemer, menneskers sundhed eller legitime anvendelser af vandmiljøet.
- 2.2 Proceduren for fastlæggelse af udgangspunktet for at vende en tendens opstilles på grundlag af tid og som minimum på grundlag af overvågningsdata, der er indsamlet i overensstemmelse med artikel 8 i direktiv 2000/60/EF. I dette tilfælde svarer referencepunkterne til overvågningsprogrammets start.
- 2.3 Minimumsantallet af måleværdier og minimumslængden af tidsserier til analyse af en vending af tendensen gennem årene omfatter og afhænger af den overvågningsfrekvens, der er valgt i overensstemmelse med punkt 1.2, litra c), i dette bilag, og er anført i følgende tabel. Tidsserierne må ikke overskride 30 år.

Overvågningsfrekvens	Mindste antal år	Største antal år	Mindste antal målinger
Årlig	14	30	14
Halvårlig	10	30	18
Kvartalsmæssig	10	30	30

- 2.4 Der er tale om vending af tendensen, hvis tendenskurvens hældning er positiv i den første sektion og negativ i den følgende sektion. Af hensyn til en pålidelig vurdering af vendingen af tendensen sikres det, at antallet af værdier før og efter afbrydelsen i tidsserierne er rimeligt i forhold til overvågningsfrekvensen.
- 2.5 Ved afgørelsen om at vende en tendens tages der også hensyn til den miljømæssige signifikans af den opadgående og vedvarende stigning i koncentrationerne af forurenende stoffer. Som en anbefalet værdi og i overensstemmelse med artikel 17, stk. 4, i direktiv 2000/60/EF er udgangspunktet for at vende tendensen højst 75% af niveauet for kvalitetskravene i bilag I og/eller af tærskelværdierne opstillet i medfør af artikel 4.

- 2.6 Foreligger der data, der er indsamlet før overvågningsprogrammets start, anvendes de ved fastlæggelsen af referencepunkterne til bestemmelse af udgangspunktet for at vende tendensen.
- 2.7 Når et referencepunkt er fastlagt i medfør af punkt 2.1 og 2.2 ovenfor, anvendes det for grundvandsforekomster, der karakteriseres som truede, og for det pågældende stof, og ændres ikke.